

Badplaats

+ Schöne Grüße aus Zandvoort! De Duitsers kwamen en ze gingen hier nooit meer weg

Richard Stekelenburg

21-07-26, 18:55 | update: 21-07-26, 20:18

[Luisteren](#)

[Delen](#)

Martin en Lisa Kruk en de tweeling Ben en Tom komen uit de buurt van Mannheim. © Foto Richard Stekelenburg

ZANDVOORT Zolang Zandvoort al badplaats is, heeft het Duitse badgasten. Of nou ja, bijna. De opening van de spoorlijn Haarlem-Zandvoort gaf de trek van de oosterburen richting strandstoeltjes in 1881 een extra duwtje in de rug. Maar ook na de oorlog waren ze er al gauw weer. En Zandvoort verwelkomt ze met open armen.

„Het is gewoon lekker dichtbij”, zegt Hannes Balbinot. Hij is met zijn vriendin Sabrina Bannasch en haar beste vriendin Linda Held een klein weekje hier. Ze huren een bungalow op het vakantiepark verderop. Als hun felgele windschermpje eenmaal staat,

kan het genieten echt beginnen. „We komen uit Essen”, vertelt hij. „Met goed drie uur rijden waren we hier.” Het had zelfs sneller gekund, denkt Hannes. Als die wegwerkzaamheden even boven Oberhausen er niet waren geweest.

Ze zijn alle drie wel eens eerder hier geweest. Maar niet alleen hier, ook in andere Hollandse badplaatsen. Sabrina: „We wisselen het een beetje af.” Linda: „Het grote voordeel van Zandvoort is dat er lekker veel strandpaviljoens zijn. Dat is echt super.”

Linda, Sabrina en Hannes uit Essen. © Foto Richard Stekelenburg

Het drietal is verder dusdanig lovend over de Nederlanders, dat je er verlegen van zou worden. Vriendelijker dan wat ze thuis gewend zijn, schoner, beleefder, vrolijker... Vanachter een geel windscherm op het Zandvoortse strand is het leven gewoon goed, dat is duidelijk.

Zandvoort staat halverwege de 19e eeuw als badplaats eigenlijk nog in de kinderschoenen als de eigenaren van Hotel Groot Badhuis zich, naast clientèle uit Haarlem en Amsterdam, actief op de Duitse markt gaan richten. In Duitsland staan kuuroorden hoog aangeschreven, weten ze. Daarom wordt vanaf 1860 geadverteerd in Duitse dag- en weekbladen: 'Kom vooral in Zandvoort kuren'. In het archief van het Groot Badhuis vond historicus Koen Marijt vorig jaar de namen van Duitse badgasten die er in 1861 ook

daadwerkelijk verbleven: Kraus, Wertheim, Halbach. Ze kwamen dus, die Duitsers. En ze zouden altijd blijven komen.

Badplaats

Zandvoort viert dit jaar dat het 200 jaar als badplaats bestaat. Maar hoe veranderde het strandleven sindsdien? Vandaag: de Duitsers kwamen en gingen nooit meer weg.

Een kleine tweehonderd jaar later trekken Martin en Lisa Kruk met een volgeladen bolderkar door het mulle Zandvoortse strandzand richting zee: parasolletje mee, strandstoeltjes, windscherm, scheppen, bontgekleurde emmertjes, zandtaartvormpjes, een zeef én een tweeling. Hun zoontjes Ben en Tom zijn 5 jaar oud en met hun rieten zonnehoedjes en felblauwe shirtjes zijn ze even later blikvangertjes in de branding. Terwijl 'Mutti' de strandstoeltjes uitklapt, zijn 'Vati' en zoons al begonnen met kanaalgraven.

Het gezin komt uit de buurt van Mannheim, een kleine zes uur rijden van Zandvoort. Zo'n tien jaar geleden waren Martin en Lisa hier ook al eens, nog voordat ze getrouwd waren. En dat was een heerlijke vakantie geweest. Martin: „Wat ik toen wel geleerd heb: je moet smeren! In combinatie met de wind is de zon hier levensgevaarlijk. Ik heb het toen op pijnlijke wijze ondervonden. Ik kwam na de eerste dag terug in het hotel en toen voelde ik het... Ik was als een kreeft zo rood.”

NORDSEEBAD ZANDVOORT BEI AMSTERDAM - HOLLAND

**AUSKUNFTSBUREAU: P. L. DE VRIES,
ZANDVOORT, HALTESTRAAT 8^A**

Bureaux in Deutschland:

KARL SENFT, BERLIN N. W. 7, Unter den Linden 70.
Passagebureau W. SEHNERT, Düsseldorf, Königsallee 38-40.

„We gingen de afgelopen jaren meestal naar Italië”, vertelt Lisa. „Maar dit jaar dachten we: waarom niet wat dichterbij? Toen kwamen de herinneringen aan Zandvoort boven. Dit is ook hartstikke leuk voor de kinderen.”

Circuit

Martin denkt nog een reden te weten waarom Zandvoort zo populair is bij zijn landgenoten. Maar hij lijkt niet helemaal zeker. „Er zijn hier geloof ik autoraces, toch?”, begint hij. Martin is geen F1-volger, dat is helder. Lisa helpt: „Daar zijn we langsgekomen, ja. Er is verderop een circuit!”

De familie Kruk verblijft dezer dagen in een hotel direct aan het Badhuisplein en dat bevalt ze prima. Ze lopen vanaf de ontbijttafel meteen het strand op. Nu ja, eerst even goed smeren dus.

Wederopbouw

Het lijkt nu wellicht wonderlijk dat de oosterburen eigenlijk heel kort na de Tweede Wereldoorlog hun weg naar Zandvoort ook alweer wisten te vinden om er te genieten van zon en zee. Zandvoort was de klap van de oorlog nog amper te boven. De wederopbouw van het dorp was nog in volle gang toen Duitse badgasten met honderden tegelijk toestroomden voor Pinksteren 1953.

Het jaar daarop zou de toeloop nog flink groter zijn. De visumplicht die direct na de oorlog voor Duitsers gold, was opgeheven. Bovendien was met het Akkoord van Londen in september '53 de helft van de Duitse buitenlandse schulden geschrapt. Voor West-Duitsland lag de weg naar economische groei open. Voor veel Duitsers betekende dat in 1954 vooral: eindelijk weer eens op vakantie.

Duitse kentekens overheersen langs de boulevard in de zomer van 1960. © Foto Noord-Hollands Archief

Waar op andere plaatsen in Nederland protesten klonken tegen dit nieuwe Duitse toerisme zo vlak na de oorlog, valt daar in Zandvoort niets over te vinden. De Duitsers hadden hun helmen gewoon weer ingeruild voor zonnehoeden en waren welkom. De bordjes 'Zimmer Frei' werden alom in het dorp voor de ramen gehangen. 'Mit Frühstück!'

Voor de wederopbouw van Zandvoort was het simpelweg ook van levensbelang om het toerisme weer zo snel mogelijk op gang te krijgen. Zandvoort kon niet terug naar de tijd dat het als vissersplaatsje bestond. Dus natuurlijk waren Duitsers welkom. De groei van Zandvoort als badplaats was sinds ver voor de oorlog immers ook mede aan hen te danken geweest.

Bord in de tuin (1961). © Foto Noord-Hollands Archief

In 1948 was daarom al de stichting 'Touring Zandvoort' opgericht, met als enige doel dat toerisme weer aan te jagen, niet in de laatste plaats met campagnes in het buitenland. Het wordt een paar jaar later al duidelijk dat Touring Zandvoort haar geld vooral besteedt in Duitsland, omdat ze daar de meeste resultaten ziet.

Cultuurreisje

Een groepje jongeren van 18 en 19 jaar oud dat bovenaan de boulevard nog dubt over waar precies het strand op te gaan, blijkt van flink dieper in Duitsland te komen dan de meeste van hun landgenoten. Ze komen uit München, vertellen ze. „Wij zien hier eigenlijk alleen maar, omdat we daartoe door onze leraar gedwongen zijn”, legt een van hen uit. „Een cultuurreis naar Amsterdam”, verduidelijkt een ander. Met een dagje Zandvoort ter onderbreking. „Al moeten we straks nog wel ook iets leerzaams doen in de duinen, geloof ik”, zegt een derde.

Jongeren uit München op 'Culturreise'. © Foto Richard Stekelenburg

Gedwongen of niet, hun eerste indruk van Zandvoort is positief, vertellen ze. Alleen sommige gebouwen zijn erg lelijk, zegt een jongen met een stalen fietsketting als versiering om zijn nek. Hij wijst naar de 'Rotondeflat' aan het Badhuisplein. „Dat bijvoorbeeld. Hoe bedenkt je het om zoiets daar neer te zetten?” Het is verleidelijk, maar we besluiten het aan hun leraar te laten om ze later vandaag uit te leggen wat er vroeger op deze plek stond en hoe dat, met meer dan de helft van toenmalig Zandvoort, in 1942 verdween.

Het groepje gaat het strand op en gelijk hebben ze. Je bent in Zandvoort of niet. Het is alleen jammer dat de leraar die hen naar hier dwong, ze verboden heeft om te gaan zwemmen. „Hij is bang dat we verdrinken waarschijnlijk”, klinkt het uit het groepje.

Lees ook:

Van tentzeiltje naar luxe restaurants aan zee. 'Voor het strand moet je een beetje gek zijn'

Lees ook:

Van zware badjurken tot de klassieke bikini, in 200 jaar tijd heeft Zandvoort allerlei badmode voorbij zien

komen. 'Veel toeristen uit het voormalige Oostblok willen iets pikants'

Regio Haarlem